

Jesper Petersens tale ved konferencen om fremmedsprogskompetencer i uddannelsessystemet

Taler

Jesper Petersen
Uddannelses- og
forskningsminister

Dato

13. september 2022

Tak fordi jeg måtte komme og give jer et par ord med på vejen på en dag, hvor I har et meget vigtigt emne på programmet.

Jeg vil starte med en lille illustrativ anekdote, nogle af jer har hørt den, men jeg synes den passer så godt ind, at jeg fortæller den igen.

Jeg er selv fra Sønderjylland, hvor jeg har haft med mange mennesker at gøre, der taler tysk.

Jeg kommer jævnligt steder, hvor der er tyske repræsentanter eller tyske virksomheder. Og jeg har haft en del med det tyske mindretal at gøre. Så da jeg startede som minister, spurgte jeg på et tidspunkt, hvem der egentlig kunne hjælpe mig, hvis jeg skulle skrive en tale på tysk en dag. Der blev kigget noget nervøst rundt i lokalet. Der var ikke nogen, der sådan umiddelbart sprang op og meldte sig på banen.

Det er måske fair nok, at tysk ikke er en kernekompetence i ministeriets ansættelsesproces. Men vi fandt en fuldmægtigt. Da jeg i juni måned var i Paris, så var der heldigvis flere i departementet, der kunne hjælpe mig med at sikre, at jeg havde styr på être og avoir.

Jeg kan også tilføje, at til møde i EU sammenhæng, der er det ikke helt tosset med lidt tysk eller fransk kundskaber. Jeg er hverken flydende på tysk eller fransk, men det at kunne indlede en tale med et par sætninger, det giver lynhurtigt nogle point og åbner op for resten af indlægget.

Men det fik mig alligevel til at tænke på, at for 20 eller 30 år siden, så tror jeg, der havde været flere sprogkompetencer i et departement. Ja på mange forskellige arbejdspladser faktisk. Der havde måske været en sekretær eller to, der havde fuldstændig styr på de tyske verber. En håndfuld, der kunne fransk. Og nogle, der kunne huske deres gymnasiespanske.

I dag er mange danskere gode til engelsk. Og det er også en vigtig kompetence. Nogle af vores nordiske naboer mener endda, at vi er blevet lidt for gode til engelsk. Den norske forfatter Erlend Loe skriver i en af sine bøger, at hvis en dansker svarer dig på engelsk, når du har stillet et spørgsmål på norsk, skal du slå dem hårdt i ansigtet.

Det er måske lige i overkanten. Men vi ligger på et kontinent med mange andre store sprog end engelsk. Og for eksempelvis tyskere, spaniere og franskmænd falder det ikke helt så naturligt at slå over i engelsk, som det gør for mange danskere. Slet ikke, hvis man skal handle eller forhandle.

Sprog åbner døre – både til andre kulturer og til øget samhandel med andre lande. Derfor er det vigtigt, at vi har brede sprogkunderskaber i

Danmark – ikke kun engelsk. Og det er vigtigt, at vi igen får bredt kompetencerne ud på tværs af faggrupper, så det ikke kun er få sproguddannede, der taler eksempelvis tysk og fransk.

Sproget binder os sammen

Når det handler om fremmedsprog, så er der flere ting i udviklingen, der bekymrer mig. Det bekymrer mig, at de klassiske sprogfag på universiteterne, som tysk og fransk, kæmper med at tiltrække studerende.

I år blev der kun optaget 53 studerende på tysk og 46 på fransk på bacheloruddannelsen. Det må siges at være meget få. Og udviklingen går den gale vej.

Det bekymrer mig også, hvis vi bliver færre med dobbeltkompetencer. Eksemplet kan være ingeniører, der kan tale med tyske samarbejdspartnere. Embedsfolk, der kan begå sig i internationale organisationer på fransk. Måske endda ministre, der kan begå sig flydende på fransk, når de besøger Paris.

Sproget er det, der binder os sammen på tværs af kulturer og nationer. Sprog er nøglen til international handel, samarbejde og forståelse. Og det er alt sammen noget, vi har brug for endnu mere af i Europa lige nu.

Vi er nødt til at blive bedre til at kommunikere med hinanden på hinandens sprog. Et lille land som Danmark har et særligt ansvar. Vi har et lille sprog, som oven i købet er svært at lære. Vi kan ikke forvente, at vores handelspartnere og naboer skal lære vores sprog. Vi er nødt til at lære deres, hvis vi vil kommunikere.

Fremmedsprogene er udfordrede i uddannelsessystemet

Samtidig ser vi ind i en fremtid, hvor vi kan forvente mangel på folkeskolelærere og gymnasielærere, som underviser i tysk og fransk.

Og her starter den onde cirkel. For uden dygtige folkeskolelærere til at lære fra sig, får vi ikke tændt det lys i børnene, der giver dem mod på at lære et nyt sprog, som de kan tage med sig i deres videre uddannelse og bruge resten af livet.

Det er også min påstand, at det intense fokus på meget høje karakterer i gymnasiet afskrækker de studerende fra fag, der kan opfattes som svære – det kan eksempelvis være sprogfag.

Regeringen adresserer blandt andet denne problematik med udspillet til et nyt og bedre optagelsessystem, hvor der blandt andet lægges op til en grænsekvote på 10. I det hele taget vil regeringen gerne noget ved denne problemstilling.

Jeg mærker flere partiers interesse. Tidligt i min ministergerning, der var en af mine første alvorssnakke med dagens vært, Ulla Tørnæs. Flere andre partier har selvfølgelig også markeret sig, og jeg har selv meget på sinde, som jeg håber i kan mærke.

På mit initiativ lykkedes det sidste år, at lave en aftale mellem regeringen og samtlige af Folketingets partier om at afsætte 40 millioner kroner til en række initiativer, som skal gøre tysk- og franskuddannelserne mere attraktive at læse, og i det hele taget styrke de to sprog.

Pengene skal blandt andet gå til at give tysk- og franskstuderende på universiteterne flere undervisningstimer, og til at give studerende på andre fag bedre mulighed for at tage målrettede sprogforløb.

Vi kan allerede nu se, at der er en kæmpe efterspørgsel fra de studerende. 663 studerende på Aarhus Universitet har her i efteråret søgt om at få et undervisningsforløb i tysk eller fransk.

Pengene skal også gå til at styrke sprogundervisningen på læreruddannelsen. Her skal de studerende tilbydes intensive sprogforløb, og der skal gives bedre muligheder for praktik i udlandet, f.eks. Storbritannien, Tyskland og Frankrig.

Vi skal i det hele taget have mere praksis ind i sprogundervisningen. Den bedste måde at få et sprog rigtig ind under huden på, er ved at bruge det. Derfor er det også bekymrende, at færre og færre studerende rejser ud på et udvekslingsophold. Vi taler også om mere virtuel mobilitet, men det er ikke det samme som den fysiske tilstedeværelse i et andet land, hvor man indgår i kulturen og hverdags sproget. Brexit har bestemt ikke gjort det bedre, da Storbritannien har været et af de danske studerendes foretrukne udvekslingssteder. Men mulighederne er jo forsat gode – jeg håber flere vil bruge lejligheden til at tage til andre lande i Europa end Storbritannien.

Og tilbage til læreruddannelsen. Som nogle af jer måske har opdaget, har den her regering et særligt fokus på læreruddannelsen. Vi har blandt andet afsat 125 mio. kr. årligt på finansloven for 2022 til at styrke læreruddannelsen.

Senere i eftermiddag vil regeringen præsentere en aftale om en ny og bedre læreruddannelse, hvor vi blandt andet har haft fokus på sprogfagene i uddannelsen.

Tak fordi, I tager et vigtigt emne op. Tak fordi I engagerer jer i det. Regeringen er optaget af dagsordenen. Jeg deltager meget gerne i en fælles bestræbelse på at styrke sprogkundskaberne bredt i vores samfund. Jeg satser på at fortsætte med det efter et folketingsvalg. I kan hvert fald regne med, at det forsat vil ligge mig på sinde, at bidrage til udviklingen på området.

Jeg vil ønske jer alle sammen en rigtig god konference. Tak for ordet.

Kilde

ufm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-petersens-tale-ved-konferencen-om-fremmedsprogskompetencer-i-uddannelsessystemet>